

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ombildning av Folkpensionsanstaltens interna rehabiliteringsbolag Petrea till en stiftelse

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om ombildning av Folkpensionsanstaltens interna rehabiliteringsbolag Petrea till en stiftelse. Avsikten är att stiftelsen skall producera rehabiliteringstjänster och tjänster som hänför sig till dem. Genom lagen ges Folkpensionsanstalten rätt att överlåta Folkpensionsanstaltens interna rehabiliteringsbolag Petreas verksamhet och den lösa egendom som det besitter till en stiftelse som bildas. Stiftelsen skall bedriva sin verksamhet i lokaler som den hyr av Folkpensionsanstalten.

Enligt stiftelseurkunden skall stiftelsens kapital uppgå till två miljoner euro, vilket Folkpensionsanstalten finansierar genom att

realisera sina aktier. Upphör stiftelsens verksamhet, skall dess egendom och tillgångar återgå till Folkpensionsanstalten.

Anställda vid det interna rehabiliteringsbolaget Petrea övergår som så kallade gamla arbetstagare i stiftelsens tjänst i arbetsavtalslagen.

Eftersom det interna rehabiliteringsbolaget Petrea har varit en del av Folkpensionsanstalten och dess verksamhet som övervakas av riksdagen skall om saken bestämmas genom lag.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2007.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Folkpensionsanstaltens interna rehabiliteringsbolag Petrea är en del av Folkpensionsanstalten, dvs. en resultatenhet inom den. Det interna rehabiliteringsbolaget Petrea finansierar sin verksamhet med inkomsterna från de tjänster som det säljer som en del av Folkpensionsanstaltens verksamhets- och ekonomiplan. Petrea verkar i en fri konkurrenssituation som producent av rehabiliteringstjänster. På grund av upphandlingslagstiftningen samt med tanke på öppenheten och insynen i konkurrensen är det ändamålsenligt att i en konkurrenssituation bedriven rehabiliteringsverksamhet bedrivs i form av ett självständigt bolag.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Lagstiftning

Rehabiliteringen är en del av social- och välfärdspolitiken. Målet för den är att stöda och förbättra befolkningens arbets- och funktionsförmåga samt möjligheter att klara sig på egen hand. För att uppnå detta mål har det uppstått ett mångsidigt nät av lagstiftning, finansierare och serviceproducenter. För att trygga systemets funktion har parterna kommit överens om en klar arbetsfördelning. Man har på detta sätt försökt se till att medborgarna har lika rätt till rehabilitering i olika situationer.

Den rehabilitering som baserar sig på lag är antingen lagstadgad verksamhet eller verksamhet enligt prövning. Lagstadgad rehabilitering är särskilt förpliktande för den som ordnar rehabiliteringen, vilket innebär att rehabiliteringen skall ordnas för alla som uppfyller de föreskrivna villkoren i lagen. Den lagstadgade rehabiliteringen innefattar yrkesinriktad rehabilitering och medicinsk rehabilitering för gravt handikappade som ordnas av Folkpensionsanstalten, rehabilitering enligt arbetspensionslagarna, rehabilitering enligt olycksfalls- och trafikförsäkringslagstiftningen och lagstiftningen gällande skada åd-

ragen i militärtjänst samt vissa former av handikappservice. Lagstadgad rehabilitering som är beroende av beviljade medel innefattar Folkpensionsanstaltens rehabilitering enligt prövning, rehabilitering för frontmannaveteraner, arbetsförvaltningens rehabilitering samt andra rehabiliteringstjänster som social- och hälsovården samt undervisningsväsendet tillhandahåller.

Utanför och tydligt särskilt från den lagstadgade rehabiliteringen produceras i form av affärsverksamhet tjänster för förbättrande av hälsa och välfärd.

År 1991 trädde lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten (610/1991) i kraft. I den föreskrivs om folkpensionsanstaltens skyldighet att ordna yrkesinriktad rehabilitering för handikappade och medicinsk rehabilitering för gravt handikappade. Före det ordnade folkpensionsanstalten rehabilitering enligt prövning. Folkpensionsanstalten kan fortfarande ordna rehabilitering enligt prövning och ersätta den inom ramen för det maximibelopp som riksdagen årligen beviljar. Från ingången av år 2004 föreskrevs om arbetspensionsanstaltens skyldighet att finansiera yrkesinriktad rehabilitering när risken för arbetsoförmåga är sannolik.

Lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten och lagen om rehabiliteringspenning (611/1991) förnyades och bestämmelserna i dem sammanslogs till lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), som trädde i kraft i oktober 2005. Det penningbelopp som årligen används för den rehabilitering som Folkpensionsanstalten ordnar har mer än fördubblats sedan år 1990, från 100 miljoner euro till 227 miljoner euro år 2004, i 2004 års penningvärde.

Om rehabilitering enligt prövning som Folkpensionsanstalten ordnar och ersätter föreskrivs i 12 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner. För detta ändamål skall årligen användas minst ett belopp som motsvarar fyra procent av det belopp som influtit i försäkrades sjukförsäkringspremier.

Riksdagen bestämmer årligen i samband med behandlingen av statsbudgeten hur mycket beloppet för rehabilitering enligt prövning högst får överskridas. Folkpensionsanstalten skall årligen för de tre följande kalenderåren upprätta en plan för användningen av medel för rehabilitering enligt prövning. Dessutom skall Folkpensionsanstalten årligen till social- och hälsovårdsministeriet rapportera om användningen av ovan avsedda medel. Beslut om användningen av medel för rehabilitering enligt prövning fattas av Folkpensionsanstalten.

Medel som avsetts för rehabilitering enligt prövning får enligt 12 § 3 mom. i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner också användas för förebyggande av sjukdomar och för forsknings- och utvecklingsverksamhet som avser rehabilitering, förebyggande av sjukdomar och sjukförsäkring samt vid behov för utgifter för grundlig förbättring av rehabiliteringsinrättningar som drivs inom ramen för Folkpensionsanstaltens samarbetsstiftelser och av andra inrättningar som Folkpensionsanstalten har understött samt för driftsbidrag till dessa inrättningar. Motsvarande bestämmelse ingick även i 4 § i 1991 års lag om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten, samt före det i 60 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen (364/1963). Av den treåriga planen som gäller rehabilitering enligt prövning skall framgå vilka andra former av yrkesinriktad eller medicinsk rehabilitering Folkpensionsanstalten betalar ersättning för och ordnar än de former av rehabilitering den är skyldig att ordna samt hur beloppet används för förebyggande av sjukdomar, för forsknings- och utvecklingsverksamhet som avser rehabilitering och förebyggande av sjukdomar samt för utgifter för grundlig förbättring av rehabiliteringsinrättningar som drivs inom ramen för Folkpensionsanstaltens samarbetsstiftelser och av andra inrättningar som Folkpensionsanstalten har understött samt för driftsbidrag till dessa inrättningar.

Enligt 53 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner kan Folkpensionsanstalten uppfylla sin skyldighet att ordna rehabilitering antingen genom att producera re-

habiliteringstjänsterna själv eller genom att handla upp dem hos andra serviceproducenter. Folkpensionsanstalten skaffar rehabiliteringstjänster från serviceproducenter genom att konkurrensätta dem enligt gällande upphandlingslagstiftning.

Petreas historia

Beslut om grundande av föregångaren till det interna rehabiliteringsbolaget Petrea, dvs. centralen för rehabiliteringsundersökning, fattades av Folkpensionsanstaltens utökade styrelse den 10 maj 1968. Byggnadsarbetena inleddes i slutet av 1970 och verksamheten började hösten 1972. Som den viktigaste uppgiften för centralen för rehabiliteringsundersökning fastställdes bedömning av arbetsförmågan och utförande av rehabiliteringsundersökningar. Den näst viktigaste uppgiften ansågs vara erhållande av utredningar för bedömning av frågor gällande arbetsförmåga enligt sjukförsäkrings- och folkpensionslagarna. Utöver dessa uppgifter riktade sig centralens verksamhet på 1970- och 1980-talen i allt högre grad på vetenskapligt forskningsarbete. Centralen för rehabiliteringsundersökningens verksamhet utvidgades när bilklinikverksamheten fogades till den år 1980.

Folkpensionsanstaltens styrelse fattade i juli 1991 ett principbeslut om sammanslagning av Folkpensionsanstaltens forskningsanstalter till en forsknings- och utvecklingsenhet. Samtidigt beslöt man att rikta forskningen så, att den så mycket som möjligt hänförs till Folkpensionsanstaltens egentliga verksamhet.

Från och med maj 1992 ändrades rehabiliteringstjänsten vid Centralen för rehabiliteringsundersökning genom beslut av Folkpensionsanstaltens styrelse till en enhet vars rehabiliteringstjänster är avgiftsbelagda för dem som beställer tjänsterna. Från och med ingången av 1995 blev enheten en resultatenheter och samtidigt ändrades dess namn till enheten för Rehabiliteringsservice.

Från ingången av 1994 övergick Folkpensionsanstalten i upphandlingen av rehabiliteringstjänster till upphandlingsförfarande enligt lagen om offentlig upphandling (1505/1992). Konkurrensutsättningen kom

att omfatta även största delen av de rehabiliteringstjänster som enheten för rehabiliteringsservice producerade.

Från ingången av 1998 koncentrerades enheten för rehabiliteringsservices egna resurser till producerandet av rehabiliteringstjänster. Fastighetsförvaltningen och fastighetskötseln överfördes till Folkpensionsanstaltens serviceavdelning. Den personal som bedrivit vetenskaplig forskning inom laboratoriet, röntgen och rehabiliteringen förflyttades till forsknings- och utvecklingsenheten. Enheten för rehabiliteringsservice ombildades till Folkpensionsanstaltens interna bolag Petrea från ingången av 2003. Det interna rehabiliteringsbolaget Petreas verksamhet leds av en styrelse och en verkställande direktör som utnämns av Folkpensionsanstalten.

Petreas verksamhet

Enligt arbetsfördelningen inom rehabiliteringssystemet är det Folkpensionsanstaltens uppgift att särskilt ansvara för rehabiliteringen av sådana personer, för vilka ett stabilt anställningsskydd inte garanterar rehabiliteringsåtgärder. Petrea har under årens lopp utvecklat sin verksamhet så att det kan uppfylla behovet av de tjänster som Folkpensionsanstalten ansvarar för. Numera köper Folkpensionsanstalten största delen av de rehabiliteringstjänster som Petrea producerar. Av de produkter och helheter som Petrea producerar består över 90 procent av lagstadgade tjänster som beviljas enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner och lagstadgade tjänster som beviljas enligt prövning på basis av 12 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner.

Rehabiliteringstjänster som det interna rehabiliteringsbolaget Petrea i dag erbjuder är undersökningar som enligt Folkpensionsanstaltens standarder utreder arbetsförmågan och rehabiliteringsmöjligheterna samt arbetsprövning, yrkesinriktad medicinsk rehabilitering (Aslak®) och rehabilitering för upprätthållande av arbetsförmågan (Tyk), rehabiliteringskurser enligt sjukdomsgrupp samt rehabiliteringstjänster av motsvarande typ som hänför sig till olika projekt. Till Petreas uppgifter hör också sådana undersök-

ningar för bedömning av arbetsförmågan enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) och pensionslagarna som görs för beslut om förmåner. Petrea erbjuder inte tjänster inom spa eller underhållningsverksamhet och inte heller service direkt till kommunernas socialvård, handikappservice, missbrukarrehabilitering, undervisningsväsende eller hälso- och sjukvård.

Petrea är både regionalt och riksomfattande en viktig producent av tjänster. I sydvästra Finland finns det inte andra serviceproducenter som skulle producera avsevärt mycket lagstadgade tjänster. Efterfrågan på tjänster är även riksomfattande, bl.a. producerar Petrea en tredjedel av alla individuella rehabiliteringsundersökningar enligt 6 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner i Finland. Petrea producerar tjänster inte bara för Folkpensionsanstalten utan också för andra instanser som finansierar rehabilitering, såsom arbetspensionsanstalterna och arbetsförvaltningen.

Enligt Europaparlamentets och Rådets direktiv 2004/18/EG om samordning av förfaranden vid offentlig upphandling av byggenreparnader, varor och tjänster och lagen om offentlig upphandling skall Folkpensionsanstalten vid anskaffning av rehabiliteringstjänster bemöta alla som erbjuder tjänster jämlikt. Huruvida det interna bolaget Petrea klarar sig som producent av rehabiliteringstjänster som Folkpensionsanstalten och andra köper baserar sig helt på konkurrenskraften hos de tjänster som det erbjuder.

Petreas intäkter från producerandet av rehabiliteringstjänster uppgick år 2005 till sammanlagt 8 016 797,47 euro. Försäljningen av stödtjänster till Folkpensionsanstaltens enheter som finns i samma fastighet och Folkhälsoinstitutet uppgick till 177 178,28 euro samt understödet för utvecklings- och forskningsprojekt till 97 471 euro. Ca 96 procent av intäkterna från rehabiliteringstjänster härstammade från tjänster som Folkpensionsanstalten köpt. Överskottet för 2005 uppgick till 318 846,03 euro. Eftersom Petrea är ett internt bolag överförs vinsten och förlusten till Folkpensionsanstalten och vinsten har inte kunnat lämnas i bolaget för senare verksamhet.

År 2005 hade Petrea i medeltal 154 anställda, av vilka 21 var deltidsanställda. Klienterna uppgick till ca 4 200 och rehabiliteringsdygnet till ca 46 700 år 2005. Petreas verksamhet styrs enligt ett kvalitetssystem som uppfyller kraven i SFS EN ISO 9001.

Eftersom det interna rehabiliteringsbolaget Petrea är en del av Folkpensionsanstalten är det inte skyldigt att betala inkomstskatt enligt inkomstskattelagen (1535/1992) eller skyldigt att betala skatt för rehabiliteringstjänsterna enligt mervärdesskattelagen (1501/1993).

2.2. Bedömning av nuläget

Enligt 36 § i grundlagen väljer riksdagen fullmäktige att övervaka folkpensionsanstaltens förvaltning och verksamhet enligt vad som närmare bestäms genom lag. I lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001) ingår bestämmelser om Folkpensionsanstaltens förvaltning och uppgifter. Enligt lagen skall Folkpensionsanstalten verkställa de uppgifter som lagstiftaren bestämmer eller som baserar sig på avtal. En av Folkpensionsanstaltens uppgifter är att tillhandahålla rehabiliteringstjänster enligt lagen antingen genom att producera dem själv eller genom att köpa dem. Folkpensionsanstaltens upphandling av rehabiliteringstjänster sker på en konkurrensdriven marknad utgående från en öppen anbudstävling. På grund härav är det inte motiverat att Folkpensionsanstalten i egenskap av en stor köpare av tjänster samtidigt fungerar som både producent och köpare av tjänster.

I arbetsfördelningen mellan rehabiliteringsystemet och serviceproducenterna har Petrea skapat sig ett klart och tydligt verksamhetsfält som motsvarar behovet i branschen. Petreas verksamhetsfält är att producera rehabiliteringstjänster som de förmånssystem som baserar sig på lag behöver. Petrea deltar i de anbudsförfaranden för rehabiliteringstjänster som Folkpensionsanstalten och andra beställare ordnar på samma sätt som övriga serviceproducenter i branschen.

Statsrådet gav 2002 en rehabiliteringsredogörelse till riksdagen (SRR 1/2002), där man konstaterade att utmaningarna i framtiden ligger i bevarande av den åldrande arbetskraftens arbetsförmåga, bevarande av den

äldre befolkningens funktionsförmåga, inledande av rehabiliteringen i ett tillräckligt tidigt skede, utvecklande av ett mångprofessionellt arbetsgrepp och i ökad forskning kring rehabiliteringens effekt. Dessa utmaningar utgör i fortsättningen riktlinjer för utvecklandet av rehabiliteringens ansvarsområde.

Marknaden för rehabiliteringsbranschen baserar sig på samhällets behov. För kontroll av risken för arbetsoförmåga och förebyggande av utslagning behövs undersökt, effektiv och högklassig mångprofessionell rehabilitering. Behovet av tidig rehabilitering och av rehabilitering som förbättrar arbetsförmågan kommer att öka ytterligare. Likaså ökar andelen unga klienter och mentalvårdspatienter samt rehabiliteringen av äldre.

Förändringarna på rehabiliteringsbranschens marknad samt upphandlingslagstiftningen ställer allt hårdare krav på Folkpensionsanstalten att verka på ett konkurrensneutralt sätt i förhållande till det interna rehabiliteringsbolaget Petrea. Det kan visa sig vara problematiskt att inom den nuvarande verksamhetsmodellen uppfylla dessa krav. Genom att ombilda det interna bolagets verksamhet till en stiftelse säkerställs insyn och öppenhet i fråga om verksamheten, skapas tillräckliga utvecklingsmöjligheter och ökas flexibiliteten då det gäller att möta klienternas förändrade och utvidgade behov av tjänster.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Målsättning

Syftet med propositionen är att skapa möjligheter för ytterligare utveckling av det interna rehabiliteringsbolaget Petreas verksamhet genom att det interna bolaget ombildas till en självständig juridisk person, dvs. stiftelse. Syftet med ombildningen av Petrea är inte att ändra grunderna för eller innehållet i verksamheten utan att göra bolagets juridiska ställning klarare. Avsikten är att Petrea fortsätter sin verksamhet som förut. Petreas kärnkompetensområde är fortfarande produktion av högklassiga rehabiliteringstjänster på

ett mångprofessionellt sätt för handikappade och utveckling av nya rehabiliteringstjänster.

Folkpensionsanstaltens styrelse beslöt den 11 februari 2006 föreslå att det interna rehabiliteringsbolaget Petrea ombildas till en stiftelse och att Folkpensionsanstalten betalar stiftelsekapitalet för den stiftelse som skall bildas. Folkpensionsanstaltens styrelse ansåg att det interna rehabiliteringsbolaget Petrea har beredskap att fungera som självständig stiftelse på rehabiliteringsmarknaden.

3.2. Alternativa realiseringsätt

I princip kan den verksamhet som en juridisk person som avskiljs från Folkpensionsanstalten bedriver ordnas i form av antingen en stiftelse eller ett aktiebolag. De producenter av lagstadgade rehabiliteringstjänster som finns på marknaden är i regel allmännyttiga sammanslutningar som inte eftersträvar vinst. Verksamhetsbetingelserna för den sammanslutning som föreslås bli bildad bör motsvara verksamhetsbetingelserna för övriga producenter av rehabiliteringstjänster.

Syftet med aktiebolag är i princip att bedriva affärsverksamhet och målet för bolagets verksamhet är att producera vinst, dvs. att producera dividendinkomster för sina ägare. Som självständig juridisk person är Petreas mål inte att i form av affärsverksamhet producera ekonomisk vinst som dividender, vinstandelar eller andra liknande gottgörelser för ägarna. Petreas verksamhet skall även i framtiden till stor del bestå av produktion av huvudsakligen lagstadgade rehabiliteringstjänster som upphandlas antingen med skattemedel eller med avgifter av skattenatur, och för verksamheten skall fortfarande uppställas allmännyttiga och sociala mål. Om Petreas kommande verksamhet uppvisar överskott, kommer det att användas för förbättring av verksamhetsbetingelsernas, produkternas och tjänsternas kvalitet samt för uppnående av övriga mål som nämns i stiftelsens stadgar.

Folkpensionsanstalten köper rehabiliteringstjänster av 90 olika serviceproducenter i Finland. Bland de olika inrättningarna som producerar rehabiliteringstjänster för Folkpensionsanstalten har Petrea skapat sig ett eget och tydligt marknadsområde som mot-

svarar behovet av tjänster. Endast sex serviceproducenter har en sådan servicestruktur som till sin omfattning motsvarar Petreas utbud av tjänster. Dessa inrättningar är Invalidförbundet Lapplands Rehabiliteringscenter, Kaprakan kuntoutuskeskus, Kiipulan kuntoutuskeskus ja työklänikka, Rehabilitering Orton, Stiftelsen för Rehabilitering och Merikosken kuntoutus- ja tutkimuskeskus. Dessa konkurrenter till Petrea är verksamma som allmännyttiga samfund som inte strävar efter vinst.

Ovan nämnda sex inrättningars och således även Petreas verksamhetsfält avviker signifikant från den verksamhet som privata vård- och rehabiliteringsinrättningar bedriver. Som gemensam organisation för privata inrättningar i Finland fungerar Hoito- ja kuntoutuslaitosten liitto, som har ca 30 medlemmar. Dessa serviceproducenter producerar huvudsakligen rehabilitering, vård och boendeservice för frontveteraner och krigsinvalidier. Dessutom har många av dem satsat på rekreations- och inkvarteringsverksamhet samt erbjuder också service inom spa-, hotell- och restaurangverksamhet.

Största delen av de inrättningar som producerar lagstadgade rehabiliteringstjänster och som kan jämföras med Petrea är verksamma som allmännyttiga samfund. För den självständiga juridiska person som bildas bör inte ställas större ekonomiska eller funktionella skyldigheter än för dess konkurrenter, utan Petreas verksamhetsbetingelser bör i princip motsvara konkurrenternas verksamhetsbetingelser. Om Petrea skulle ombildas till aktiebolag skulle dess konkurrensmöjligheter och sålunda även jämförbarhet med ovan nämnda producenter av rehabiliteringstjänster förändras avsevärt.

Många av de rehabiliteringstjänster som Petrea erbjuder baserar sig på projekt för utveckling av rehabiliteringen som bolaget genomför. Sådana är bl.a. hjärtrehabilitering, aktiv ryggrehabilitering, rehabilitering av stöd- och rörelseorganen särskilt för personer med övervikt, psykosocial rehabilitering samt tidig rehabilitering för den arbetande befolkningen.

Forsknings- och utvecklingsverksamheten är synnerligen viktig med tanke på verkställande av de lagstadgade rehabiliteringsför-

månerna, utvecklande av tjänsterna och uppföljning av verkningarna.

Som en stiftelse som inte strävar efter vinst kan Petrea fortsätta den viktiga och resultatrika utvecklingen av rehabiliteringstjänster och rehabiliteringsmetoder och som har ingått i dess verksamhet så länge som enheten har funnits.

3.3. De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att det interna rehabiliteringsbolaget Petrea, som i egenskap av en del av Folkpensionsanstalten producerar lagstadgade rehabiliteringstjänster, ombildas till en självständig juridisk person i form av en stiftelse. Avsikten är att stiftelsen fortsätter det interna rehabiliteringsbolaget Petreas verksamhet och att den inleder sin verksamhet den 1 januari 2007 som hyresgäst i den fastighet som Folkpensionsanstalten äger. Syftet är att stiftelsen enligt sina stadgar producerar rehabiliteringstjänster och tjänster som hänför sig till dem för alla som köper dessa tjänster. Stiftelsen kommer inte i sin verksamhet att sträva efter vinst utan eventuellt överskott från verksamheten skall användas till utvecklande av stiftelsens verksamhetsbetingelser, produkter och tjänster i enlighet med de syften som bestäms i stiftelsens stadgar.

Petreas kompetensområde kommer även i fortsättningen att vara omfattande, mångvetenskapliga rehabiliteringstjänster, rehabilitering för krävande klientgrupper och förebyggande av utslagning. Tjänsterna koncentreras på fysiska, psykiska och sociala problem och behov då det gäller arbets- och funktionsförmågan. Till Petreas kärnkompetens hör produktion av tjänster som Folkpensionsanstalten ordnar och ersätter.

Ombildande av det interna bolaget Petrea till en stiftelse innebär att en offentlig organisations marknadsinriktade serviceutbud lös-görs från den övriga organisationen. Avsikten är att Folkpensionsanstalten på det sätt som upphandlingslagstiftningen förutsätter upphandlar de rehabiliteringstjänster som den behöver hos den nya organisationen och/eller någon annan aktör i branschen. Detta kommer för sin del att ställa Petrea i samma position som övriga aktörer i branschen och så-

lunda göra beröringspunkterna då det gäller penningflödet mellan Folkpensionsanstalten och Petrea tydligare.

4. Propositionens konsekvenser

4.1. Ekonomiska konsekvenser

Bildandet av en stiftelse

Avsikten är att stiftelsen bildas med stiftelsekapital enligt stiftelseurkunden efter det att lagen stadfästs. I lagens ikraftträdandebestämmelse skrivs in ett bemyndigande att vidta åtgärder som hänför sig till beredningen av bildandet av stiftelsen redan innan lagen träder i kraft. På detta sätt säkerställs att åtgärder för bildande av stiftelsens förvaltning kan vidtas i tillräckligt god tid. Avsikten är att det interna rehabiliteringsbolaget Petreas verksamhet, lösa egendom och skulder den 1 januari 2007 överförs till den stiftelse som bildats. Det stiftelsekapital som anges i stiftelseurkunden och det interna rehabiliteringsbolaget Petreas lösa egendom överläts till stiftelsen i form av apport. Avsikten är att bygga upp kapitalstrukturen på en nivå som inte hotar konkurrensneutraliteten men som är tillräckligt hög för att trygga stiftelsens verksamhet. Målet är att stiftelsens verksamhetsbetingelser motsvarar verksamhetsbetingelserna för övriga motsvarande serviceproducenter.

Förmögenhet

Följande uppgifter baserar sig på det interna rehabiliteringsbolaget Petreas bokslut den 31 december 2005. Balansomslutningen uppgår till 2 869 250,90 euro. Anläggningstillgångarna och andra långfristiga placeringar uppgår till 367 745,96 euro. Försäljningsprisfordringarna och resultatregleringarna uppgår till 1 068 652,04 euro. Fast egendom ingår inte i anläggningstillgångarna. Finansieringstillgångarna uppgår till 3 873,50 euro. När det interna bolaget inledde sin verksamhet antecknades som begynnelsekapital 634 243,57 euro. Vinsten från de avslutade räkenskapsperioderna uppgår till sammanlagt 1 109 691,27 euro och eget kapital till 1 743 934,84 den 31 december 2005. Vid

samma tidpunkt uppgick beloppet av främmande kapital, som är kortfristiga lån, till 1 125 316,06 euro.

Stiftelsens ingående balans utan kapitaliserade pensionskostnader beräknas uppgå till ca 2,7 miljoner euro.

Konsekvenser för statsfinanserna

Enligt beslut av Folkpensionsanstaltens styrelse är stiftelsens stiftelsekapital två miljoner euro. Folkpensionsanstalten svarar för betalningen av tilläggs pensioner för dem som varit anställda före pensionsreformen 1995. Kapitalet kan Folkpensionsanstalten finansiera genom att realisera sina aktier. Det interna rehabiliteringsbolaget Petreas ekonomiska resultat uppstår av de intäkter som inflyter från producerandet av rehabiliteringstjänster. Avsikten är att rehabiliteringsstiftelsen Petrea som bildas finansierar sina verksamhets- och investeringsutgifter på samma sätt med intäkter som inflyter från försäljning av rehabiliteringstjänster.

Ombildningen av Petrea till en stiftelse har således inga konsekvenser för statsfinanserna.

Hur ombildningen till stiftelse inverkar på användningen av medel enligt 12 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner.

Det interna rehabiliteringsbolaget Petrea har jämförts med de samarbetsstiftelser som avses i 12 § 3 mom. i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, vilka har kunnat beviljas understöd för grundlig förbättring och driftsbidrag. Regeringens proposition kommer inte att ändra Petreas ställning i detta hänseende.

Konsekvenser för klienten

Det interna rehabiliteringsbolaget Petrea har aktivt utvecklat och upprätthållit sådan specialkompetens som säkrar tillgången och kvaliteten på de tjänster som rehabiliteringsklienterna behöver. Ombildningen av det interna rehabiliteringsbolaget Petrea till en stiftelse

säkerställer verksamhetens kontinuitet och att klienterna även i fortsättningen får ovan nämnda högklassiga och i fråga om priset konkurrenskraftiga rehabiliteringstjänster. Ombildningen till stiftelse ökar förutsättningarna för Petrea att självständigt utveckla utbudet av tjänster så att det motsvarar klienternas förändrade behov.

Förhållandet mellan Folkpensionsanstalten och den stiftelse som bildas

När Petrea ombildas överförs från Folkpensionsanstalten till en självständig juridisk person sådan verksamhet som inte hör till Folkpensionsanstaltens kärnuppgifter. Det finns många konkurrerande producenter av rehabiliteringstjänster på marknaden. På denna marknad är Folkpensionsanstalten en viktig köpare av tjänster.

Avsikten är att Folkpensionsanstalten enligt stadgarna för den stiftelse som bildas utnämner en delegation i stiftelsen. Delegationen utnämner stiftelsens styrelse och väljer revisorer. Delegationen behandlar styrelsens verksamhetsberättelse och fastställer bokslutet samt beslutar om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören. Folkpensionsanstalten styr inte i övrigt verksamheten inom den stiftelse som bildas.

4.2. Konsekvenser för personalen

Det interna rehabiliteringsbolaget Petrea har 154 anställda i arbetsavtalsförhållande. Ombildningen till stiftelse inverkar inte i princip på antalet anställda. De anställdas rättsliga ställning bestäms fram till tidpunkten för överlåtelsen enligt 11 § i lagen om Folkpensionsanstalten (721/2001) på det sätt som föreskrivs i arbetsavtalslagen (55/2001). På de anställdas ställning tillämpas vid ombildningen till stiftelse vad som bestäms i 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen.

Avtal om de centrala anställningsvillkoren och andra förmåner för personalen har ingåtts mellan Folkpensionsanstalten och Kelan toimihenkilöt ry. Avsikten är att de anställda vid det interna rehabiliteringsbolaget Petrea flyttas över i stiftelsens tjänst som så kallade gamla arbetstagare enligt 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen på det sätt som parterna sär-

skilt kommits överens om i samband med överlåtelse av rörelsen. Folkpensionsanstalten ansvarar för de anställdas pensionskydd fram till överlåtelsedagen. Stiftelsen ordnar pensionskyddet för den personal som överförs från det interna rehabiliteringsbolaget Petrea från och med den dag stiftelsen inleder sin verksamhet. Avsikten är att Folkpensionsanstalten även efter den 1 januari 2007 ansvarar för tilläggs-pensionskyddet för den personal som varit anställd vid Folkpensionsanstalten den 31 december 1994 och som förflyttas. Avsikten är att den stiftelse som bildas skall teckna en tilläggs-pensionsförsäkring för de anställda som är berättigade till tilläggs-pensionskydd och som förflyttas samt att Folkpensionsanstalten ansvarar för kostnaderna. För detta ändamål reserverar Folkpensionsanstalten ca 2,5 miljoner euro. Enligt beslut av Folkpensionsanstaltens styrelse ansvarar Folkpensionsanstalten även för semesterlöneskulden på ca 1 miljon euro.

5. Beredningen av propositionen

Regeringens proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med Folkpensionsanstalten. Vid beredningen har hörts justitieministeriet, finansministeriet, handels- och industriministeriet, konkurrensverket och Kelan toimihenkilöt ry. Remissinstanserna ansåg avskiljandet av Folkpensionsanstaltens interna rehabiliteringsbolag Petrea från Folkpen-

sionsanstalten vara både bra och ändamålsenligt. Handels- och industriministeriet och konkurrensverket fäste i sina utlåtanden uppmärksamhet vid den nya formen av juridisk person och ansåg att näringsverksamhet på marknadsvillkor bör bedrivas i form av aktiebolag. Finansministeriet konstaterade att det i detta hänseende är svårt att göra någon utvärdering eftersom Petreas verksamhetsmiljö och typen av tjänster inte hade beskrivits i tillräcklig utsträckning i det utkast till regeringens proposition som sänts på remiss. Enligt finansministeriet kan stiftelseformen komma i fråga som form för den sammanslutning som bildas till den del det med tanke på karaktären av den verksamhet som överförs till sammanslutningen, kravet på insyn och öppenhet och konkurrenssynpunkter är motiverat. På grund av de synpunkter som framförts i utlåtandena har motiveringen till propositionen utvidgats och preciserats och dessutom har till propositionen fogats en del där bolagsalternativet granskas i jämförelse med ombildningen till stiftelse. Dessutom har propositionsutkastet ändrats på basis av de förslag som Kelan toimihenkilöt ry har lagt fram gällande personalens ställning och de förslag som finansministeriet lagt fram gällande beskattningen.

Förhandlingar om propositionen har förts enligt Folkpensionsanstaltens samarbetsavtal med företrädare för de anställda vid det interna rehabiliteringsbolaget Petrea den 24 april 2006.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1 §. I paragrafen ingår fullmakt för Folkpensionsanstalten att överlåta den lösa egendom, de fordringar och de immateriella rättigheter som det interna rehabiliteringsbolaget Petrea besitter samt verksamheter till en stiftelse som bildas för att fortsätta det interna rehabiliteringsbolaget Petreas verksamhet. Den lösa egendom och därtill hörande tillgångar och skulder som det interna rehabiliteringsbolaget Petrea besitter den 31 december 2006 överläts till stiftelsen. De lokaler som det interna rehabiliteringsbolaget Petrea besitter kvarstår i Folkpensionsanstaltens ägo.

Stiftelsekapitalet är två miljoner euro.

Folkpensionsanstalten kan realisera sina aktier för finansiering av det stiftelsekapital som anges i stiftelseurkunden.

2 §. Folkpensionsanstalten bestämmer den lösa egendom som skall överlåtas och värdet av den samt de villkor enligt vilka överlåtelsen sker. Likaså bestämmer Folkpensionsanstalten även om andra arrangemang som gäller överlåtelse av lös egendom och bildande av stiftelse. Värdet av den lösa egendom som överförs till stiftelsen uppgår till ca 0,35 miljoner euro. Avsikten är att överföringen av egendom och verksamhet sker den 1 januari 2007.

3 §. Efter det att det interna rehabiliteringsbolaget Petrea har upphört och dess lösa egendom överförs till stiftelsen, ansvarar stiftelsen för de skuld-, upphandlings-, leverans- och samarbetsavtal och andra motsvarande avtal och förbindelser som det interna rehabiliteringsbolaget Petrea har ingått under sin verksamhetstid. Folkpensionsanstaltens sekundära ansvar för det interna rehabiliteringsbolaget Petreas skulder och andra förbindelser kvarstår.

Om det interna rehabiliteringsbolaget Petreas avtalsparter inte godkänner att avtalsparten byts ut, betalar stiftelsen till Folkpensionsanstalten det som Folkpensionsanstalten på grund av det interna rehabiliteringsbolaget

Petreas förbindelser eventuellt blir tvungen att ersätta.

4 §. I paragrafens 1 mom. ingår bestämmelser om att det interna rehabiliteringsbolaget Petreas personal i arbetsavtalsförhållande övergår i stiftelsens tjänst. Avsikten är att personal i arbetsavtalsförhållande övergår till anställning hos stiftelsen. Personer som anstälts för viss tid förflyttas för den tid som de anstälts för. På de anställdas ställning tillämpas vad som bestäms i 1 kap. 10 § i arbetsavtalslagen.

Avtal om de centrala anställningsvillkoren och andra förmåner för personalen har ingåtts mellan Folkpensionsanstalten och Kelan toimihenkilöt ry. Avsikten är att de anställda vid det interna rehabiliteringsbolaget Petrea flyttas över i stiftelsens tjänst som s.k. gamla arbetstagare på det sätt som parterna särskilt kommit överens om i samband med överlåtelse av rörelsen. På anställningsvillkoren för anställda i arbetsavtalsförhållande vid stiftelsen tillämpas det kollektivavtal som gäller Folkpensionsanstalten till slutet av gällande avtalsperiod, om inte något annat avtalas, samt efter det, det kollektivavtal som vid ifrågavarande tidpunkt gäller stiftelsen och det avtal om anställningsvillkoren som ingåtts mellan parterna i samband med överlåtelse av rörelsen.

Folkpensionsanstalten ansvarar för de anställdas pensionsskydd fram till överlåtelse-dagen. Stiftelsen ordnar pensionsskyddet för den personal som överförs från det interna rehabiliteringsbolaget Petrea från och med den dag stiftelsen inleder sin verksamhet. Avsikten är att Folkpensionsanstalten ansvarar för kostnaderna för den tilläggs-pensioners-försäkring som gäller tilläggs-pensionsskyddet för den personal som varit anställd vid Folkpensionsanstalten den 31 december 1994 och som förflyttas. Försäkringen som gäller tilläggs-pensionsskyddet tecknas av den stiftelse som bildas.

5 §. Eftersom stiftelsens stiftelsekapital finansieras genom försäljning av egendom ur Folkpensionsanstaltens fonder, är det nöd-

vändigt att föreskriva att om stiftelsens verksamhet upphör återgår dess egendom och tillgångar till Folkpensionsanstalten att användas för betalning av förmåner och Folkpensionsanstaltens omkostnader.

6 §. I denna paragraf tas in nödvändiga bestämmelser om lagens ikraftträdande och om åtgärder som Folkpensionsanstalten kan vidta före det. De förberedande åtgärderna gäller 1 och 2 §. Avsikten är att Folkpensionsanstalten hösten 2006 fattar beslut om bildande av

stiftelsen och om den egendom som skall överlåtas.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ombildning av Folkpensionsanstaltens interna rehabiliteringsbolag Petrea till en stiftelse

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Folkpensionsanstalten ges rätt att överlåta i Folkpensionsanstaltens interna rehabiliteringsbolag Petreas besittning varande lös egendom, immateriella rättigheter och fordringar samt verksamhet till en stiftelse som bildas för att fortsätta det interna rehabiliteringsbolaget Petreas verksamhet. De lokaler som det interna rehabiliteringsbolaget Petrea besitter kvarstår i Folkpensionsanstaltens ägo.

Folkpensionsanstalten ges rätt att bilda en stiftelse och till stiftelsen i stiftelsekapital i enlighet med stiftelseurkunden betala två miljoner euro som Folkpensionsanstalten finansierar genom att realisera sina aktier.

2 §

Folkpensionsanstalten bestämmer vilken lös egendom som skall överlåtas till stiftelsen och värdet av den samt de villkor enligt vilka överlåtelsen av egendomen sker. Folkpensionsanstalten bestämmer även om andra arrangemang som gäller överlåtelsen av lös egendom och bildandet av stiftelsen.

3 §

Stiftelsen ansvarar för de skuld-, anskaffnings- och leveransavtal samt andra liknande förbindelser som det interna rehabiliteringsbolaget Petrea har ingått under sin verksamhetstid och som gäller den egendom och verksamhet som överlätits till stiftelsen.

Folkpensionsanstaltens sekundära ansvar

för det interna rehabiliteringsbolaget Petreas lån och andra förbindelser kvarstår.

4 §

Den personal som är anställd hos det interna rehabiliteringsbolaget Petrea när denna lag träder i kraft övergår till anställning av stiftelsen i uppgifter som motsvarar de tidigare. De som har anställts hos det interna rehabiliteringsbolaget Petrea för viss tid övergår i stiftelsens tjänst för den tid de har anställts.

På anställningsvillkor som gäller för den uppgift i arbetsavtalsförhållande i stiftelsen som anställd har övergått till med stöd av 1 mom. tillämpas vad som har avtalats eller avtalas eller mellan parterna och vad som överenskomms i kollektivavtal som är bindande för stiftelsen eller vad som bestäms i lag.

Folkpensionsanstalten ansvarar för kostnaderna för tilläggs pensionsskyddet för den personal som förflyttas. Tilläggs pensionsskyddet bestäms på samma grunder som för tjänstemän som har rätt till tilläggs pensionskydd enligt lagen om statens pensioner (280/1966).

5 §

Om stiftelsens verksamhet upphör, återgår dess egendom till Folkpensionsanstalten.

6 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft. Bestämmelserna i 1 och 2 § tillämpas redan innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 18 augusti 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Tuula Haatainen*